

Nr 101.

Av herr **Staxäng m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om avveckling av jordbrukets lagerhusfond.*

I årets statsverksproposition, bilaga 30: Kapitalbudgeten, har föreslagits, att riksdagen måtte medge, att jordbrukets lagerhusfond må avvecklas med utgången av budgetåret 1953/54 och ersättas av ett system med statlig lånegaranti och att under budgetåret 1954/55 statlig kreditgaranti må beviljas för uppförande av lagerhus m. m. intill ett belopp av 4 000 000 kronor.

Enligt de grunder, som angivits böra gälla för lånegarantien, föreslås en utvidgning i förhållande till vad som nu gäller i fråga om beviljande av lån ur lagerhusfonden. Bland annat förordas en uppmjukning beträffande möjligheterna att ge stöd åt sammanslutningar av jordbrukare. För närvarande gäller härvidlag att lån i princip endast utgår till ekonomisk förening, som har karaktären av sammanslutning mellan odlare av det slags produkter, varom fråga är i det aktuella fallet. I syfte att möjliggöra lånegaranti även till mindre, gemensamma torkanläggningar föreslås nu den ändringen, att företaget, då antalet medlemmar i sammanslutningen understiger fem, skall kunna få garanti även om det drives i form av handelsbolag.

Det torde icke vara något att erinra mot att lånestödet åt större, av ekonomiska föreningar drivna lagerhus omlägges till det nu av Kungl. Maj:t föreslagna systemet med kreditgaranti. Denna form av stödåtgärd torde däremot i många fall icke vara den mest ändamålsenliga, då det gäller anskaffandet av gårdstorkar, som skola utnyttjas gemensamt av flera mindre jordbruk. Detta har även understrukits i de yttranden i ärendet, som avgivits av Hushållningssällskapens förbund och Sveriges lantbruksförbund. Tillkomsten av sådana torkar måste föregås av driftstekniska och driftsekonomiska överväganden samt sammanhänger intimt med anskaffandet av de för gemensamt bruk avsedda skördetröskor, som skola utnyttjas på berörda brukningsenheter. Det torde därför ligga närmast till hands, att stödet till anskaffande av s. k. gårdstorkar för gemensamt bruk utgår i samma ordning som gäller för skördetröskor. Handläggningen av dessa ärenden kommer då att ske av samma organ och samma befattningshavare, vilket torde vara ändamålsenligast och fördelaktigast. För det mindre jordbruket vore det också förmånligare, om stödet för anskaffandet av gårdstorkar för gemensamt bruk lämnades via jordbrukets maskinlånefond än om stödet i fråga utginge i form av föreslagen kreditgaranti, eftersom möjligheter fin-

nas att erhålla bidrag till återbetalning av lån från sagda fond. Det är ur många synpunkter angeläget, att dylika gårdstorkar komma till stånd inom det mindre jordbruket, och förefintliga bidragsmöjligheter skulle säkerligen utgöra ytterligare en stimulans. Någon uppräknig av fondens låne- och bidragsmedel torde emellertid icke vara erforderlig för den nu förordade utvidgningen av verksamhetsområdet.

Enligt vår mening bör sålunda jämsides med införandet av det av Kungl. Maj:t föreslagna systemet med kreditgaranti möjlighet öppnas för att kunna utnyttja maskinlånefonden vid stödjandet av tillkomsten av s. k. gårdstorkar för gemensamt bruk. Någon ändring i de bestämmelser, som gälla för lån och bidrag ur fonden, torde på grund härav icke vara erforderlig.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag rörande avvecklingen av jordbrukets lagerhusfond måtte besluta, att även jordbrukets maskinlånefond får utnyttjas för att stödja tillkomsten av s. k. gårdstorkar för gemensamt bruk.

Stockholm den 22 januari 1954.

Harald Andersson
i Dunker.

Gust. Nilsson
i Göingegården.

Jöns Nilsson
i Bästekille.

A. Widén.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Nils Agerberg.

Ernst V. Staxäng.

Einar Hægglom.

Erik Magnusson.

Rolf Eliasson.